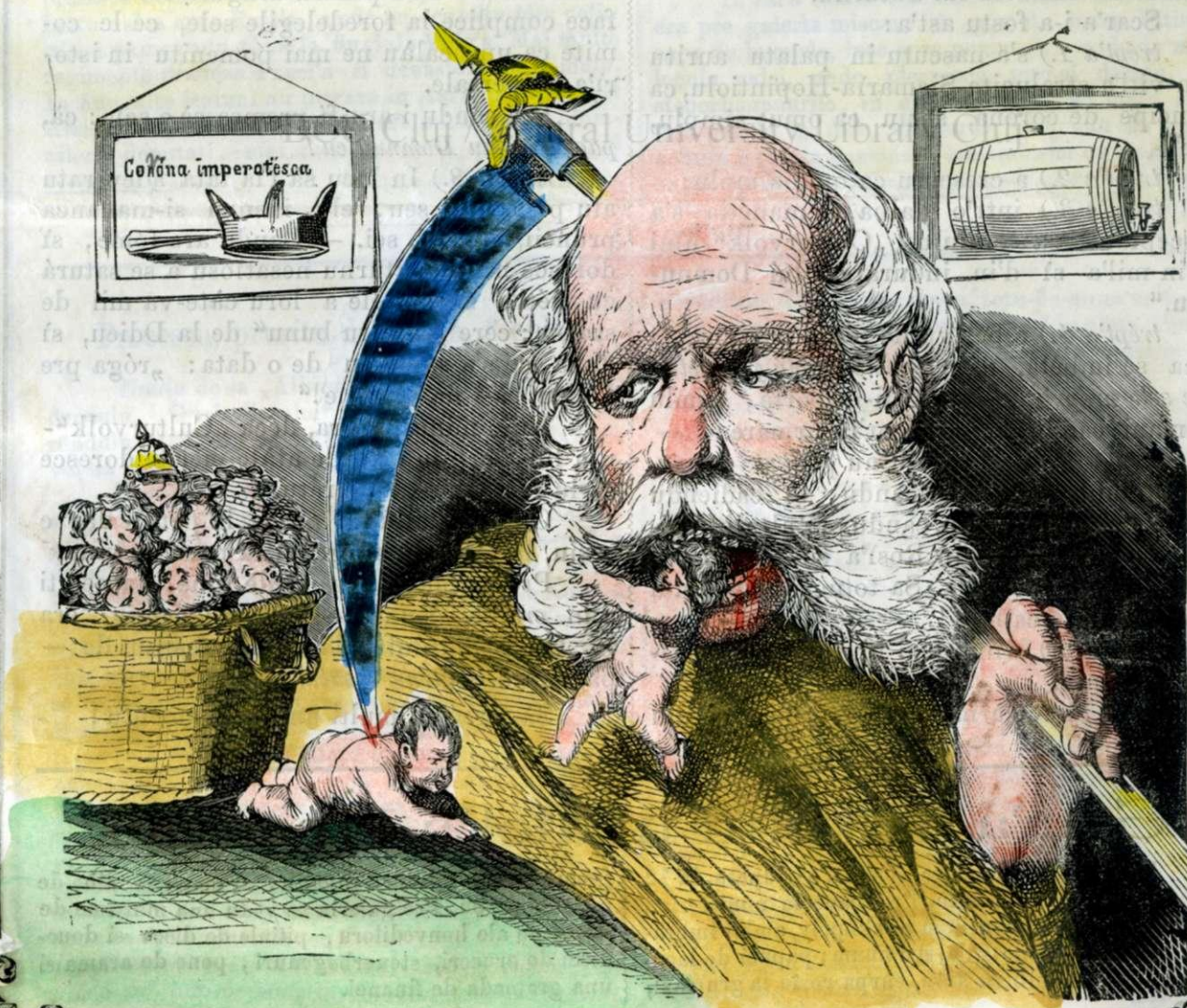

organu glumetiu sociale-politicu-tocu.

Celebritati monstruóse.

II.

Vilhelm craiu de la Versai.

— Audítu-ati de *Saturnu* in mitologi'a greciloru sî romaniloru celoru vechi?!

— De síguru ati audítu.

Déca dara ati audítu de elu, veti fi sî sciindu, cà domnialui *si-mancá pruncii*...

Multi inse credu, cà ast'a va fi fostu nu-mai o fantasmagoria; ca-ci cine aru fi diculu acel'a, care sà-sî mance pruncii sei?

Se incéla cei ce credu asîè; ca-ci *Saturnu* a fostu a ieve, sî morindu elu a resaritu altulu éra a ieve.

— Cine póte fi *Saturnulu* estu nou, estu modernu?

— Celu d'in ilustratiunc: *Marí'a Sa Vilhelm craiu de la Versai!*...

Da, Inaltí'a *Sa* s'a inaltiatu de la omu pone la divinitatea lui *Saturnu*.

Scar'a i-a fostu ast'a:

trépt'a 1.) s'a nascutu in palatu auritu d'in viti'a stralucita *Sicmaria-Hopintioliu*, ca principe de corona, sî nu ca omu sîmplu, dar'

trépt'a 2.) a crescutu ca omu sîmplu;

trépt'a 3.) intr'o dalba demanétia s'a desceptatu ca craiulu „*Culturvolk*“-ului „d'in mil'a sî d'in indurarea lui *Domnudieu*.“

trépt'a 4.) e betívu de n'are pareche, sî déca se imbéta, *nu mai póte amblá pre petiórele sele proprie*, — ci altii-lu pórtá, candu de mani, candu de nasu; pr'in urmare

trépt'a 5.) neci candu nu póte sta *dreptu*, cà-ci ambla totu buticandu, sî cadicendu candu pre unu vecinu, candu pre altulu. *Voi-torii* lui de bine d'in *Rosí'a* sunt ingrigiti, cà buticandu *Marí'a Sa* totu mereu, si-a sparge o data capulu!...

trépt'a 6.) Minte mai bine ca ori-care tí-ganu cu fuse.

Sciti bine, cà mai astavéra dîse, cà elu

nu indica batai'a in contr'a natiunei france-se, ei numai in contr'a regimului sî dinastiei lui Napoleone Slabaparte; éra dupa ce ca-diuse regimulu sî dinastí'a lui Napoleone, a datu-o pre facie, cà nu termina resboiulu, pone ce nu va nemici *Franci'a* sî influinti'a rasei latine de totu.

Dovéda drépta cà se afla sî craiu, care scí mintí, de sta sórele pre locu...

trépt'a 7.) E unu fariseu peccatosu alu dracului. Un'a un'a ingenunchia, un'a un'a se róga lui *Domnudieu*, sà dee putere braciéloru „*Culturvolk*“-ului seu, ca sà póta devastá intr'unu modu càtu mai *barbaru* tíer'a, orasiele, sî satele; — basericele, scólele, academiele, teatrele, museele, monumintele istorice, sî tóte institutetele de *cultu* sî de *filantropia*; — totu ce e nobile sî santu!

Un'a un'a cere ajutoriulu pré bunului *Domnudieu*, ca sà ucida femeii, prunci, mor-bosi, sî alte suffete nevinovate, par' cà pré induratulu *Ddieu* pentru dragulu lui i se va face complice la foredelegile sele, ce le comite ca unu calàu ne mai pomenitu in istorí'a universale.

Pre candu i-arú fi vremea sà o scia: cà, *paganii n'au Domnudieu!*

trépt'a 8.) In locu sà fia tata adevératu alu poporului seu, elu insu-si si-mananca pruncii, supusii, sei. — Candu are fómc, sî doresee noulu *Saturnu* nesatiosu a se saturá cu viéti'a sî sangele a loru càte-va mii de suffete: cere „*apétitu bunu*“ de la *Ddieu*, sî dupa ce s'a saturatu de o data: „*róga pre Ddieu, sà-i fia de bine!*“

Nu e minune dara, déca „*Culturvolk*“-ulu lui, orbitu dejà de atâte merite doresee sà-lu faca de — imperatu.

Omulu e albu ca néu'a la pèru, dar' e rosiu, la facie de sange, sî la nasu de vinu.

Pr'in urmare i-a siedè bine, la nemti d'in *craifulu albu de — imperatulu rosiu*; éra la „*Gur'a Satului*“ d'in omu crestinu de — *paganulu Saturnu nesaturabile!*

Sà tereésca multi ani pre pamentu!

Gur'a Satului in diét'a Ungariei.

Presiedintele deschise siedinti'a punctu la 12 ore sî unu patrariu d. m. Pre hancele ministeriali aparú ministrii *Ondrasiu* sî *Kerkápoly*, ambii imbracati in vestminte de gala, si a nume: papuci de lacu, bugigái negri, laiberu albu, càrpa rosfa la grumazi,

fracu negru, cilindru innaltu, sî manusie albe de piele de corbu. Pre galeria se vedu una multíme de siepei de ale honvediloru, pitiule de diece sî douedieci de cruceri, *steuerbogenuri*, peno de arama sî una gramada de financi.

* * *

Dupa ce presedintele menă la locu pre deputati, ministrul Ondrasiu puse man'a pre cuventu pentru ca să respunda la interelatiunea deputatului Mocsáry. *) Stergundu-si lacrimile, cari i-udău innalt'a-i facia, si lu-amenintiau totu odata a-i cadé pre camasi'a si laiberulu celu albu, incepù: Onorata adunare! (Suspinari d'in tote pàrtile.) Dlu deputatu Mocsáry (éjjen, vivatu, să traiésca) m'a interelatu, daca am cunosciintia, că Ungari'a este una tiéra forte mica pentru unu poporu atātu de vitézu, precum e poporulu magiaru, si daca am cunosciintia, pentru ce nu plecu cu honvedii ca să latiescu marginile acestei tiere? La intrebările aceste am onore a respunde urmatoriele (Cotituri si loviri generale. Mai multi deputati si-deschidu gurele pentru ca să petreca cu atentiune mai mare cuvintele ministrului primasiu): Indata ce am venitu la càrma, continua dómni'a-lui, m'am convinsu, că intru adeveru tier'a acést'a este prè mica pentru noi, si de acé'a neci n'am intardiatu d'a tramite legiunile de honvedii in tote pàrtile lumei. (Bucuria generala.) Una parte a morsu in Romani'a; a ocupatu tota tiéra rumuniloru si, luandu Bucurescii in spate, s'a dusu contr'a Turciei, si de presinte bombardéza Constantinopolea. Altii si-au luatu calea spre Rusi'a, unde au ocupatu tote cetătile si pamentulu până la fluviulu Volg'a. Mai multe regimente pradéza Prusi'a si devastéza Berolinulu. In fine, alte legiuni au intratu in Asi'a, Americ'a si Afric'a, unde facu onore armelor nostre. Deci, dómniloru deputati, mai aveti putiena pacientia, si

*) Vedi nr. 47 alu „Gurei Satului.“

Processu, pruritu de bataia, fabula.

Unulu de la „Albina“ a inceputu processu cu draculu. „Gur'a Satului“ si-a datu replic'a. Este rëndulu pe „Cine-va“ so duplice. Da drace, da! că vei dá de draculu. Un'a la mana.

Unulu, fia chiar si „Cine-va“ de la „Albina“, suspiciionandu in suspiciionari sale, se teme de suspiciionari, si in aste suspiciionari proprie, „Cine-va“ a devenitu impossibilu; si in asta impotentia, adeca impossibilitate a sa, amerintia cu petri, amerintia a ucide pe toti cari nu suspiciioné dia ca elu. Amerintjarea e pruritu de bataia, dar ea este si slabitiune. Éca cumu. Cine amerintia, trebe, adeca ar' trebui se fia paratu pe casulu candu elu ar' fi amerintiati, si atunci se nu retiredie. Odata „Cine-va“ amerintiatiu, a fostu amerintiatiu cu unu duelu; vitézulu amerintiatiu inse, in locu se suscep'a cu curagiu batai'a, a fugitu, s'a ascunsu — nime nu-lu aflá, nime nu sciá că ce s'a facutu; cu buna séma, a fostu cutrupitu de slabitiunea trupului, si covirsitu de greutatea suspiciioniloru gramadite in sufletulu seu, si mirabile dictu — s'a pusu suptu aripile „inamicului“ vreu se dîcu amicului seu Sennyei. Suspiciionile sunt proprietatea ómeniloru ascunsi, slabi, fricosi; pe „cine-va“ totu-de-auna lu veti aflá ascunsu, fricosu,

tier'a nostra va deveni una imperatía mare, in carea sorele nu va apune neci una data. — Strigari grandiose de „sà traiesca iubitu nostru ministru.“ Mai multi deputati voinici lu ièu pre spate si lu porta prin sala, éra Mocsáry, amutiendu de bucuria, lovesce in tote pàrtile cu manele si pitioarele, ca semnu, că e prè multiumitu cu respunsulu ministrului de honvidsigu.

* * *

Dupa ce se mai asiediá sgomotulu acestu-a, luà cuventulu ministru Kerkápoly, si spune că, de candu e dsa ministru, in Ungari'a esiste libertate perfecta. Fia-cine pote salutá pre altulu, pote vorbi cu elu in mediu-loculu drumului, si si-pote aprinde sugarea d'in sugarea altui-a, fara ca să platesca portía pentru tote aceste. Favorurile si libertàtile aceste se voru lasá tieriei si pre venitoriu; inse, dupa principiulu celu mai nou alu sciintiei financiarie, daca voiesce cine-va să mance si să bée, acelu-a să platesca si portía, cà-ci statulu nu pote fi indiferentu facia de trailu celu bunu alu cetatianiloru sei, de ora-ce s'ar' poté intemplá, ca ómenii să mance si să bée prè multu, si atunci unde este siguritatea persoanei. Deci trantésece pre més'a presiedintelui aprope la doue màji de legi financiarie, indulcindu-le cu legea pentru darea zaharului.

In sal'a camerei domnesce linisce mormontala, éra pre galeria miscare si sgomotu mare. Pitiulele saru de bucuria, inse spre nenorocire cadu in midilocu salei, unde plesnescu numai decātu, éra stouerbogenurile, in entusiasmulu celu mare, si-infigu penele in fóle, si moru. Védiendu eu scen'a acést'a o luai la sanetós'a, temendu-mo ca nu cum-va să me apuce finacii să le platescu portía pentru cà portu mustetie lungi. Gur'a Satului.

nevediutu. Dar pentru aceea, totu-de-auna va fi gat'a a dá cu pietri — numai se nu-lu véda nime. Pruritu de bataia; proprietate de dârdiu, ca la muierea cea ... Dóue la mana.

Unulu, fia chiar si „Cine-va“ de la „Albina“, vorbesce de o „fabula“, si dîce că „fabula“ a reprodu „Romanulu“, candu dlu Teodorescu a scrisu ce a vediutu cu ocasiunea deschiderei drumului de feru de la Ploesci la Bucuresci. Dlu Teodorescu va sci, daca a mintitu, adeca daca a spusu fabula, ori n'a mintitu, adeca a spusu fapta. „Gur'a Satului“ din altu puntu de vedere vine la fapt'a dlui Teodorescu, numita „fabula“ de „Albin'a.“ „Albin'a“, adeca „Cine-va“ in „Albina“ relatiyu la asertiunea dlui Teodorescu, despre efrontari'a germanului in tier'a romana, dîce: „Nu e cu putintia, nu ni potemu intipul se esiste romanu pe faci'a pamentului, carele la o astfelu de insulta efronta si bestiale — a unui strainu in cas'a nóstra propria — se nu vreu respunde cu astfelu de *pumni* si *palme*, pre cari efrontulu si bestialulu se nu le mai uite pan' ar' trai.“ Prè bine; daca cultur'a „Albinei“ adeca a lui „Cine-va“ de la „Albina“ este atātu de efronta si bestiale. Dar „Gur'a Satului“ pune o intrebare cãtra „Cine-va“ de la „Albina“: ce *pumni* si *palme* ar' meritá acelu romanu, si inca pre cumu se tiene romanu mare“, care in *cas'a sa propria* condamna —

că-ci o condamna candu n'o vorbesco — condamna limb'a propria romana, si nu vorbesce alta limba cu muierea, cu fiii sei, docătu limb'a lui Israilu, vreu se dîcu limb'a germana, si muierea lui si fiii lui nu sciu limb'a romana — muierea nu sciu, dar' fiii celu pucinu de romani tienendu-se? — Acést'a nu e fabula. — Si trei la mana.

Daca poftesce „Cine-va“, vomu continuá.

Magazinu

pentru documinte vrednice de — „Gur'a Satului.“

III.

Vorbirea dlui Adamovits profesoru subst. de limb'a si literatura romanésca (!) d'in Tcmisior'a tienuta cu ocaziunea deschiderii prelegeriloru.

(Originalo, si fore vre unu comentariu.)

Iubita jun'ime!

Pr'in grat'va mai inalta sum *desnomitu* eu de catichetu alu vostru si — *erá se me uitu* — de literatura, ne findu altulu mai bonu in cale'mi.

Eu d'in cátu imi *promitu* poterile mele me voi *stratui* a corespunde totgeun'a acceptariloru mai inalte; dar *inaintarea in progresu* depinge dela purtarea vóstra, penruca *daca vis* voi neaplecati, neblanzi, *fara cu morala* si nemultiamiti (ori!), atuncea — pro langa tóta truda mea — *la tóta imtemplarea nu se va intempla nici o intemplanare buna*. Pecum vo spunu: *progresulu in inaintare* aterna dela morala a vóstra; dar morala aterna dela natura omului. O! deci *daca n'a veti morala* si pr'in urmare scintia (dela natura): Vi deschisa calea a ramanea *prosci* pe totgeun'a.

Eu am fostu mai odata in 63—64 in normale catichetu si invetiatoriu, potu díce: am avutu totu copii *nu rei, aplecati, blanzi, cu morala* si rezultulu *ni-o fostu fórté laudatu la directiune*, si prin urmare eu, penruca lucrurile lauda maestrulu.

Eu de atunci nu m'am schimbatu si — prin urmare — numai dela voi aterna sporiulu nostru, penruca ce si rogu pe Domnedieu: se Ve daruésca sanetace se ne vedemu *chinole* nóscé incoronate cu succesulu *adoratu*. Cautati dara se faceti bucurie parintiloru, *care face cheltucala* cu voi.

De asta-data nu pucem incepe a *tradá* religiu-nea, neavendu acele de lipsa, din limb'a (literatur'a) romana in se ve-ti invatiá *stilistic'a*, cari ati mai invatiat'o odata, penruca s'o sciti mai bine.

Aducu mai pre urma la cunoscentia, cá astadi ve *solvezu* de prelegere cu *insarcinarea*, ca pe viitoriu se-mi aduceti unu *haba de 3 côle de harce!*

dupa stenografulu presînte:

Spiridusiu.

O doina si lacrimióra.

Frundia verde d'in livade, —
Episcopulu d'in Orade

Scrise-o lunga enciclica
Cu-o domnedicésca frica,
Cá pré bunulu Domnudieu
Sbiciuesce némulu seu
Pentru multele-i pecate,
Ce le face — *cu nepóte...*
Si cá neci nu va 'necetá,
Pon' de elu n'omu auscultá!

Calusieriulu.

Ce este malheur-ulu?

Candu unu tenoru capeta randevou de la una dama tenera si frumoasa, inse n'are neci unu cruce-riu in busunariu, penruca sa se pota aretá galantu facia de amic'a sa.

Candu craiulu Vilhelmu serie iubitei sale so-cie, cá preste putienu va ucide pre toti francesii, éra acesti-a, facundu una preamblare d'in Parisu, prapadescu 16.000 de borusi.

Flécuri Babesci.

Unu mare conducatoriu natiunulu, iubitoriu de *nummismateca*, aveá in collectiunea sa si unu bannu de allu principelui Racofi cu inscriptiunea precunoscuta „PRO LIBERTATE.“ Vrendu a ossaminá pre unulu d'in feciorasii séi, carele invetiase si pucina carte latinésca, l'intrebá ce insemné-dia acea inscriptiune? D'apphoi sié altho dechitu: „*Proth Lieber Thathe!*“ (pana, iubite tata!) respun-se, fara a sioval, dragalasiulu Búbbeleh.

Diurnalulu guvernamentale „*Esti Lap*“, care, precum i aréta t.tlulu, apare sér'a, ca buhele si lilecii, in nrulu seu 289. face unele reflexiuni magiarsci la ilustratiunea nóstra d'in nrulu precedentu; dara neci elu insu-si nu díce, cá n'ar fi — *septa im-plitinta!*

Mór'a Redactiunei

penruca cei ce buga in cosiu.

Dsele *Miaiu Vulcu* in P. S. — Serie ni cari sunt cei 5. nri, cari i-ai priimitu, ca sa-i scimu pre ceia-l-alti, sa ti-i tramitemu a dóu'a óra.

Publicatiune.

Se afla de vindiare si se póto trage de la Redaptoarele acestui diurnal

1) „*Poesie de Julianu Grosescu*, cu portretulu autoriului.“ Pretiulu fi. 2.

2) „*Buchetu*“. — Cadrulu romanu penruca pianu, compusu de dómn'a *Mar'va Nicóra*. Pretiulu cr. 80.

Proprietariu, redactoru respundietoriu si editoru: **Emericu B. Stanescu.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Piat'a Pesciloru Nr. 9.